

COĞRAFYA – TYT – 1. DERS

SORU 1

Antalya şehir merkezinin kuzeydoğusunda küçük bir yerleşim alanı olan Kurşunlu, doğal güzelliklerinin yanında birçok kültürel değere de ev sahipliği yapmaktadır. Kıvrımlı yapıdaki Toros Dağları'nın yamaçlarında kızılçam ormanları ve makiler ile kaplanmış bu alan, karstik kaynaklarla beslendiği için yağışsız ve sıcak geçen yaz aylarında bile coşkunu kaybetmeyen Kurşunlu Şelalesi'yle yerli ve yabancı ziyaretçilerini ağırlamaktadır.

Verilen bilgideki ifadeler Fiziki Coğrafya'nın aşağıdaki hangi alt dalı ile doğrudan ilişkilendirilemez?

- A) Canlılar Coğrafyası
- B) Jeomorfoloji
- C) Sular Coğrafyası
- D) Klimatoloji
- E) Toprak Coğrafyası

SORU 2

Aşağıda Coğrafya biliminin tarihsel gelişiminde farklı çağlara ait bilgiler karışık sırada verilmiştir.

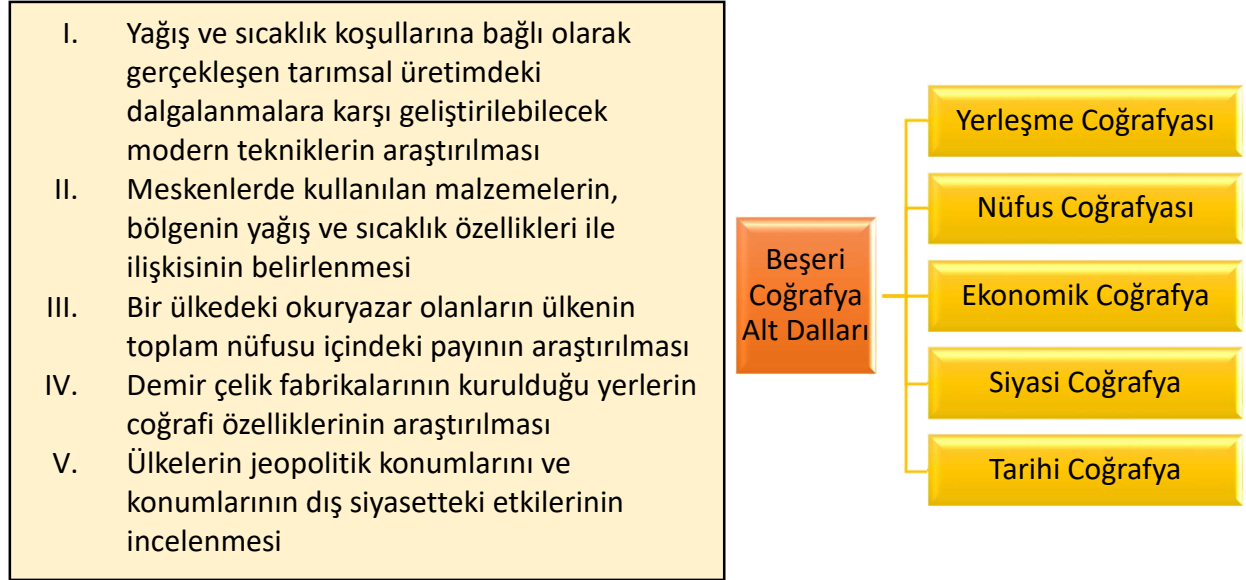
- I. Coğrafi olaylar ve olguların sebep ve sonuçları ile karşılaştırmalarına değinilmeye başlanmış, coğrafyanın metodolojisi oluşturulmuştur. Pek çok bilim insanı coğrafya biliminin bölümlerine ve konularına yeni alanlar kazandırmıştır.
- II. Dönemin düşünürleri eserlerinde coğrafya, matematik ve tarih konularına bir arada yer vermişler, coğrafi bilgiler gezilen yerlerin tasvir edilmesi ile basit planlar ve haritalar çizilmesi yöntemleriyle ortaya konulmuştur.
- III. İpek Yolu ve Baharat Yolu sayesinde ülkeler arasında gelişen siyasi, ticari ve kültürel ilişkiler ve büyük göç hareketleri; coğrafya biliminin gelişmesinde çok önemli rol oynamıştır.
- IV. Çin ve Hindistan gibi Uzak Doğu ülkelerinin zenginliklerine ulaşmak için uzun mesafeli deniz seyahatlerinin yapılması, o zamana kadar bilinmeyen yeni yolların bulunması, ulaşılamamış kara parçalarına ulaşılması coğrafya bilimi için önemli gelişmelerdir.

Bilgiler, aşağıdakilerin hangisinde kronolojik olarak doğru sıralanmıştır?

- A) I- II- IV ve III
- B) I- III- II ve IV
- C) II- III- IV ve I
- D) II- IV- I ve III
- E) IV- II- III ve I

SORU 3

Aşağıda Beşeri Coğrafya'nın inceleme konularına ait beş örnek ve alt dallarını gösteren grafik verilmiştir.

Verilen örneklerden en az ikisi ile doğrudan ilişkilendirilebilecek Beşeri Coğrafya alt dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yerleşme Coğrafyası B) Ekonomik Coğrafya C) Nüfus Coğrafyası
- D) Siyasi Coğrafya E) Tarihi Coğrafya

SORU 4

İnsan, coğrafi ortamda yaşamsal etkinliklerini gerçekleştirirken yaşadığı yerin doğal ortam özellikleri ile etkileşim hâlinindedir. Aşağıda bu etkileşimle ilgili beş ifade verilmiştir.

(I) İnsanlar ve diğer canlılar için su, hayati bir öneme sahiptir. (II) İlk Çağ'dan günümüze kadar birçok ekonomik faaliyet su kaynaklarına bağlı gerçekleştirilmiştir. (III) Birçok uygarlık su kaynaklarına yakın verimli toprakların bulunduğu alanlarında kurulmuştur. (IV) Bu alanlarda iklime bağlı olarak akarsuların akımının düştüğü bazı zamanlarda tarımsal üretim azalmış, akımın çok arttığı bazı zamanlarda da afetler yaşanmıştır. (V) Bu nedenle insanlar akarsular üzerinde barajlar kurmuş, hatta akarsuyun bazı alanlarında akarsu yatağının yönünü değiştirilmişlerdir.

Verilen ifadelerden kaç tanesi doğanın insana etkisine örnek oluşturur?

- A) 1 B) 2 C) 3
- D) 4 E) 5

SORU 5

İnsanların doğal çevrede meydana getirdiği bazı değişimler; doğal ortamı oluşturan atmosfer, hidrosfer, biyosfer ve litosferi etkilemektedir. Doğanın potansiyeline, özelliklerine ve sınırlarına uygun olmayan kullanımı ile gerçekleşen bu etkiler; bazen beklenmedik sonuçlara, olaylara yol açabilmekte ve çeşitli risklere dönüşebilmektedir.

Bu etkilere aşağıdakilerden hangisi örnek oluşturmaz?

- A) Çayır ve otlak alanlarının tarım alanı olarak kullanılması
- B) Ormanlık arazilerde gençleştirme için bazı ağaçların kesilmesi
- C) Mera alanlarının aşırı ve zamansız otlatılması
- D) Sulak alanların yerleşme yeri oluşturmak için kurutulması
- E) Atıkların su alanlarının sığ bölgelerine boşaltılması